

Коммунизм хялъяра хланзара этапи юрта боахама деш дола кулгал тоадара партена хялхашка латта декхараши

Новкюста Н. С. Хрущева яча докладах КПСС ЦК Пленумо 1962-ча шера 9-ча марта тийца соцам

(Нистедовлар).

Ялат дукхагга дакхара беррига низ тлабахитта бе-
за хувктам лакхара, лоархлемега йола култураш
— кля, хялхаш, горох, соя, кхыйола — зернобобови,
ишита йов-йоккха култураш — дйавиш дола ласт-
таш шердара.

Хялбай боахам дегабоалабара, мохк дулхаца, шу-
рийца, кхыйолча продукташ лалашбара декхар
кхоачашдара, кертерта низ тлабахитта беа доактар
дукхагга лалашдара. Хлара колхозе, совхозе нах йо-
мабе беа хялхаш йоакхаш дола глдамаш, доактар-
рийна ласта шекара свекла, горох, доактарий до-
баш дика хувкыгае. Уж култураш чоагга хувкыгае
лоаттабеш бола кювсам — из дулх, шура дукхагга
дакхара лоаттабу кювсам ба.

Централни Комитета Пленумо тлахьех колхозий,
совхозий кулгалхой, юрта боахама специалисташ,
бригадираш, фермай заведующеш боахам хысапацен
кком беши лелабара. Доактар дика хилара хежжа
харжа еза култураш, ха деза оахама гектаран цу
тла хыйгача кынен ластахл цу е вокх култура
масса доактарий единица лу. Ишита мара иши яц
боахама кхетамца кулгалде, цахадаш продукци ду-
кхагга йоакхилга лалашде, колхозн совхозн дегагара
перспективаш гуш хила.

Дулх доакхилга совдакхара лоаттабеча кювсаме
ушк тайпара керда докхий декхараш кхоачашде деза:
Хялхара этап — 75 центнер дулх дакхка деза
хлара 100 гектар оахама ластахл, хланта 16 центнер
— 100 гектар кхыдолча ласттаина ластахл. Ишита я
ушк гартгарча шерашка хлара боахама программа-
минимум. Кхоачашинча цу программо торо хулит-
таргя вай мехка сага сих ластахл дулх дакхара
Америка Влашлагхиттача Штаташ тлахаке.

Шоллагга этап — 100 центнер дулх дакхка деза
хлара 100 гектар оахама ластахл. Цу боарамга хлан-
зе кхачад хялха латташ дола боахамаш. Цар опы-
т дла а йовишаш царна тлахаке еза кхыйола кол-
хозаши совхозаши.

Кхоаллага этап — 150 центнер дулх дакхка деза
100 гектар оахама ластахл. Цу боарамга боахамаш
лакхачаца, уж дикагга толамаш дакха дола, мел
ешар хургдолча коммунистически общество хялъяра
лоаттабеча кювсаме хялха латташ хилара тарра,
доаттабеча беа белгалдаха деза. Цу тайпара дола
хялха латта боахамаш, новаторий цераш дерригача
халкыа сийлен «Цича кинжика» тла йоакхгя.

Ишита, зоналийн белгалонашка хежжа, оттабе бе-
за хялхарча, шоллагга а кхоаллагга а этапашка
шура якхара боарам а.

КПСС ЦК Пленумо декхар оттаду партийний ком-
сомольский организацияш, колхозаш совхозаш
тен хялхашка ушк боарамех хувкытам даха:
кля а кхыйола ялатий култураш а 20—25 цент-
нер гектара тлара;

фуральха хялхаш 50 центнер гектара тлара;
горох 20—30 центнер гектара тлара;
ялата ластахл доактарий бобаш 20—30 центнер
гектара тлара;
силоса ластахл хялхаш 300—500 центнер гек-
тара тлара;
силоса ластахл доактарий бобаш 200—300 цент-
нер гектара тлара;

шекара свекла 200—250 центнер гектара тлара;
боамби хлара колхозе, совхозе гектара тлара 25
центнерал кизигагга боаца;
гидуаргаш 20 центнер гектара тлара;
коартолаш 120—200 центнер гектара тлара;
бацча дарааш 250—300 центнер гектара тлара;

4. КПСС ЦК Пленумо белгалдоакх колхозаши
совхозаши материально-технически лалашъяра хя-
кхьехара «Союзсельхозтехника» органиий болх, хла-
та ишита юрта боахама Илма-тохкама учрежденешен,
Илманна карагиданари хялха латташ опыти про-
изводствана юкхьехара, юрта боахама специалистий
кадраш кийчъяра юрта боахама Министерстваш деш
дола кулгал тоаде дезилга.

Юрта боахама Министерстван, юртабоахама Илма-
й Еригсоюзни академен, Илма-тохкама институташен,
опытни станцешен терко тлаерзе еза селекционни
болх тоабара, юртабоахама култураш дикагга чоагга
хувкытам долча фуца колхозаши совхозаши лалашъя-
ра; племенной гулакх дегадоаладари, хыйбайни
оалхазарий эггара дикагга фуца колхозаши сов-
хозаши лалашъяра; хыйбашта хулача ластахл,
царна аип деча хламашен, хлабта ишита растенешта
хулача ластахлеш царна аип деча хламашен кюв-
сам лоаттабара молхаш лахара: «Союзсельхозтехника-
ца» цхьана юртабоахама механизацин химизацин яра,
минеральни органическии удобрениех нифса пайда
эцара, киш дехка ласташ дукхагга хилийтар дещи-
ниш ишита юрта боахама дакхара кхыйола Илманн
проблемашн влалхьехара. Юрта боахама Министе-
рствас веижар социалистически мехкаша Илманней
юрта боахам лелабара практикан карагиданар
кйораргга йомадеш, цар опыташ шерга пайда эца бе-
за. КПСС ЦК Пленумо партийний организацияш теркам
тлабахит Илма-тохкама учрежденешта кулгалделга
тоаданза дартдоаш хилара, ужаш халданза юрта
боахама специалистех болча кердача творчески бол-
лошца лалашъяра, кхьаебта талант йола катрихой а
болаш.

5. КПСС ЦК Пленумо леркI, хланз ушк сахьате,
хялха латтача боахамаша, колхозийн совхозийн но-
ваторашка юрта боахама производстваш лахара боар-
ам лалашбара, кхьаебта оварде лахъяра нийт
биллача хана, партийни организацияш организаторски
балха кертергача, кхьаебта дикагга долча хьо-
кхамашен образцешен нах йомадеш, Илманна на-
рагиданари хялха латташ опыти производ-
ствана юкхьехара долга. Хялха латтача боахама-
ша балха юкхьехуари цар производстваш лахара
боарам лалашбеш дари ериггача колхозашен сов-
хозашен длахоачаш хила деза. Хялха латташ опыт йо-
маелген балха юкхьехолген хила деза ший лоламега
гулакх сання ца лоархлеш моллагга кулгалчунни
специалист, хлара коммунистически комсомольцан де-
кхар лоархлеш. Парте тлахьех беррига колхозхой,
совхозий болхлой шой гулакх йомадара, кхьаебта
хялха латта методаш караерзара.

Кхьаебта чоагга терко е опыти йола организатор-
ийн специалистийн кадрашка колхозаши, совхоза-
ши, бригадани чоагггя. Партийний комсомольский
организацияш хланз ушк сахьате халкыа боахама кхы-
ча доакхыла болх беш бола агрономаш, зоотехни-
каш, инженераш-механизатораш, хлабта ишита уч-
режденешка канцелярски болх беш бараш а юрта

боахама юкхье чуозара болх боаржабе беа. Юртабоа-
хама производстваш влалхьехьякхара бола агроно-
ма, зоотехника, ветеринарни лора, инженера-механи-
катор лоархлеш лакхбе беа, колхозашен совхозаш-
кен юрта боахама специалисташа хиланза дартдоа-
ча материально-бытовой хялхаш хургдолаш йоакхо е
еза.

6. КПСС ЦК Пленумо цхьаебта а белгалдоакх,
юрта боахама продуктш дукхагга яхара колхозхой,
совхозий болхлой, специалистий материальни беам
тлабахитара принцип лергагга кхоачашъяр кхьаебта
лоархлеш болш хилар. Чакхданка деза ериггача
колхозашка кхьаебтамах лучи долчун цоташ хлара бе-
та аванаш телара отташ порядок маярра лелагга,
производство дегагга а кхьаебтамах оварде лакх-
ъярла а хежжа колхозхошта, совхозий болхлойшта,
специалишта кхьаебтамах лучи дар халданза лакх-
лургдолаш. Шергагга юкхьаебта деза колхозашка
кхьаебтамах лучоа тлагоаш дар совхозашка кхьае-
бтамах аккордно-премиальни лучи дари.

Хархаша лархла еза колхозашта шой цоташ шко-
лаш, больницаш, школах-интернаташ хьаебта тла-
гертатеш йола лакхерча организацией практика, уж
экономически хланз а чоагггяна йоацаше а.

7. КПСС ЦК Президиуман СССР Министрий
Советан тладулладга юрта боахам материально-тех-
нически лалашбара дакхара шерра программа оттагга
а из тлацигга а, трактораш, юртабоахама машинаш,
хыйбайни боахамега балхашта механизацин яра оборо-
довани, погрузо-разгрузочный транспортный сред-
стваш, ласташка органическии удобрениех ехара эца ма-
шинаш оборудованеш, запасни оатхалаш, мине-
ральни удобрениеш, гербицидаш, дйайниа хламаш ло-
ларя кхыйола химическии средстваш, гишлон мате-
риалаш дукхагга араецилген дладелашен, хлабта ишита
юртабоахама техника, запасной оатхалый мехашаши
совнархозийн «Сельхозтехника» предпрителшка
деча ремонтни балхеш телари нийделга дага а доа-
гга.

Йолаш йолча трактораш юртабоахама машинаш
хьаебта предпритей производствени мощносташ
шерьяра, керда заводаш сикха хялхьяра, промы-
ленности кхыча доакхыларча цхьаебта заводашка
юртабоахама техника хялхьярта хьаебта дартдоаш.
Трактораш юртабоахама машинаш хьаебта а мине-
ральни удобрениеш, ядохимикаташ, дйайниа хламаш
лоларя кхыйола средстваш хьаебта йола химическии
промышленности а дегабоалабара кхы тла а капитални
влонжене лаха еза.

Автоматизацин машиностроение комитет, «Союз-
сельхозтехника», совнархозаш, Илма-тохкама инсти-
туташ, трактораш юртабоахама машинаш еца заводий
конструкторский бюросх декхарийла йойла юрта
боахама тлагертта технический прогресс чакхьа,
керда, оварегга болх беш йола техника шерра юкхье-
хувла. Сикха а лелаш болх бергболаш йола, дукха-
гга низ бола трактораш, кхьаебта оварде онда
лакхье торо а хулиташ, шерра кес лодаш йола
машинаш хьаебта сикхагга довлга, цхьан машина мас-
сеж болх беш хурглоаш машинашта мамогга уни-
версализацин яра тлакуш хула — ишита да тлагертта
декхар.

КПСС ЦК Пленумо кхьаебта теркам тлабахит пар-
тийний советский органиий, колхозийн совхозийн кул-

галхой йолаш йолча техникаш пайда эцара гулакх
тоаде дезаш хилара. Ла йиш йолаш дац ремонт во-
лрахи, лертга гулакх ца дарахи, механизатораш
балха гозвал кизига йолаш хиларахи колхозашкен
совхозашкен дукхка машинаш болх ца беш сецъ лат-
тига. Тоаде деза механизаторий кадраш кийчъелга,
тракторашка, комбайнашка, ериггача кхыча машинаш-
ка болх байтаран царна ремонт яран чоаггагга порядо-
к оттае еза, техника лора ца еш, машинаш оборудо-
ваниш болх ца беш сецйташ бола болхлой доврбоа-
чаш дола хьал оттаде деза.

8. Союзн республикай компартей ЦК-аштен Ми-
нистрий Советашен тладулладга юртабоахама продук-
таш длацаран царна переработка яран йола матери-
ально-технически база (ялатий складаш, элеватораш,
хыйбайни оалхазараш дйайиш а царна переработка
еш а йола дулккомбинаташ, холодильникаш, шура
дйайно пунктш, шурий заводаш) хьаебта а, хлабта
ишита хыйбашта а дйавуш фун доактарийна ластахл
ялати чуттасара а эша производствени гишлон кол-
хозашкен совхозашкен хьаебта а лалашделга.

9. Юрта боахама дакхье хьаебтамах оттаде декха-
раш толамца кхоачашдара лоархлеме да ха дла ца ту-
литийга, бахача наха дукхагга дулх, шура, дабта,
кхыйола продуктш хилийтар дукха юртабоахама
продукташ йоакхилга ушк шерре а дика алсамданкха-
ра мел эшар дельга.

КПСС ЦК Пленумо декхарийла ю партийний совет-
ский органиаш, профсоюзни, комсомольский организа-
цеш, колхозийн совхозийн беррига кулгалхой йлашти
култураш длаера еца кийчонна, дйайинача хламаш-
та деча гулакх, уж чуозара шойн низ тлаберзабе,
хьинар йиденача наха керте отта, юртабоахама про-
дукташ йоакхилга алсамданкхара дерригача халкыа
яш йоаржае.

Юрта боахам кхы длахо а лакхбелга — из да ком-
мунизм хьаебта кертерчарех а тлахадакхка йиш
йолаш долчарех а, пунца цхьана хала а дола цхьа
декхар. Юрта боахам дегабоалабара боарамга хежжа
хул дукхка дакхье халкыа хьал-торо тоадулга, мел
ешар шортта долаш хурглоаш коммунистически об-
ществага болача новкыа мохк длахадакхаша бол-
ча. Цудухьа юрта боахам кхы длахо а лакхбелга, кх-
ачан продуктш йоакхилга алсамдоакхилга ериггача
парте гулакх, дерригача халкыа гулакх а хинна дла-
отта деза.

КПСС ЦК Пленум чоаггагга тийша а юрта боаха-
ма деш дола кулгал тоадара дакхье де ластахлеш
чакхдоакхилга болхлой классо, колхозашкарча ахар-
хоша — дерригача советский халкыа даггара хьаебта
цартхилараш, юртабоахама производствеш хьаебта
партийний организацияш бехитокхеме хула цу гула-
кхаша лакхдергхилараш, юртабоахама продуктш
шортта хилийтар дакхье КПСС XXII съезде хьаебта
халкыа оттадеш декхараш ушк гартгарча хана толамца
кхоачашде цох торо хургхилараш.

Из декхар кхоачашдара экономика дегабоалабара
дакхье кертерча цхьа котало йоакхьяржя вай, вой
парте Программа кхоачашъяра тлаха лоаттабеча
кювсаме исторически толам боакхьяржа. Коммунизм
котыкхара тлаха лоаттабеча кювсаме халкый
дегаш урауттадеш бола марксистско-ленински
хьаебта керда толам хурга цох.

Ерригача парте, дерригача халкыа гулакх—юрта боахам чоагга дегабоалабар!

Колхозхошка, совхозий болхлошка, юрта боахама специалисташка, йилмахошка, промышленность болхлошка, коммунисташка, комсомольцашка, Советский Союза берригача кхьаебтамохка КПСС Центральни Комитета да

Деза новкыостий!

Коммунистически общества сий дола гишлон-
хой!

«Коммунизм хьаебта хланзара этапи юрта боа-
хама деш дола кулгал тоадара партена хялхашка
латта декхараши» ячаха КПСС ЦК Хялхьярча сек-
ретара новкюста Н. С. Хрущева докладага ладий-
гга а, йишца а, массава раьза волаш кхоабалъе а
йола Советский Союзу Коммунистически парте Цен-
трални Комитета Пленум, хланзе ший болх баь
ялнай. Юрта боахама деррига доакхыш дегабоа-
ладара хьаебта парте XXII-ча съезда истори-
ческии решенеш КПСС керда Программеи кхоа-
чашъяра де деза, тлахадаха йиш йоаца, лоархла-
мера гулакхаш белгалдеш бола Соцам тийицар
КПСС ЦК Пленумо.

Юрта боахам масса оаггарахьяра дегабоалаба-
ра, коммунизма материально-технически база хьаеб-
та Программа толамца кхоачашъяра, халкыа
хьал-торо лакхъяра, хлара советски саг парглата
вакхара тлаерзайий КПСС ЦК Пленума решени.

Советский халкыа дага да 1962-гга шу — парте
XXII-гга съезд хинначул тлахагга хьаебта шу —
йокхийнча кхьаебтама коталонашка белгалдакхка,
семилетка дйаггагга шера заданеш толамца кхоа-
чашъе. Ушк шерра хьаебтача бетташеха а за-
данеш совгга дукха промышленниш продуктш, хал-
кыа эша хламаш хьаебта. Юрта кхьаебтамох гйерт
докхийча толамашка Дакхье глдийнга.

Юрта боахам дегабоалабар, наха эша ялат,
дулх, шура, боамби, шекара свекла, бацча дарааш,
кхыйола продуктш дукхагга яхара йоакхояр Со-
ветский Союзу Коммунистически парте масса а хана
чоаггагга терко еш да. Парти длахо йодача хана а
тлагертта хьаебташ хургья юрта боахама кертерча
дешашка.

Вай промышленность болх дика бу. Советский на-
ха хов, юрта боахам дегабоалабара хьаебта а
тлахадакхка массехк шерра вай ценхаштар тола-
маш дакхалга. Мехка дика дукхагга хьаебта кхачан
продукташ. Юрта боахама толамаш дувилга йоа-
цаш да. Хлабта а парте дукхыла длахо халкыа-
гга — юрта боахам дегабоалабара темпаш хланз а про-
мышленности дегабоалабара темпашта тлаха а юс, де-
габоалакча бахача наха эшарашта кхоачамбеш а
яш. Цун балха юкьера толамашн кхоачамбоацара-
ши хлара советски сага денна холуш дола экономи-
ка дакхьа да юрта боахам. Нагахьа сання тикхыш-
ка дукхка продуктш яе, нагахьа сання халкыа
кхоачамбеша уж яе, из юртабоахама болх дика
лелийла да.

Низ бола, первоклассни промышленность ца

БЕРДАЛО

2-гга оагг. 15 март, 1962 шу.

КХАЙКАРАЛ

хилча хьаебта йиш яц коммунизм. Чоаггагга дегабе-
на юрта боахам ца хилча хила йиш яц коммунизм.
КПСС Программа тла белгалдоах: «Низ болча про-
мышленностиа цхьана тоалуш боагга массайолча
оаггарахьяра дегабена, лакхера продуктивности
йола юрта-боахам хьалбар — коммунизм хьаебта
хиланза дартдоаха хьаебта».

Н. С. Хрущева доклада тла, КПСС ЦК март-
овски Пленума решенеш тла белгалдакхкад, ушк ше-
ра а гартгарча шерашка а юрта боахама продук-
таш йоакхилга сикха лакхдара, царна нах бизза ла-
лешбара мел эша кхоачамаш советски халкыага
хилар.

Вай мехко хланзара промышленность хьаебта айн-
на оттадача хана вай низ кхоачаргац из кхоа-
чашде, йоакх социализма бехача моастагаша.
Цхьаебта, советски наха низ бола социалисти-
ческии промышленность хьаебта а бегдакххар
моастагий шайхал. Хланз коммунизма моастагаша
йоакх: Советский Союзу первоначальни промышленно-
сти-м хьаебтай, хлабта а хала хургда цунна юрта
боахама юкьера кхоачамбоацараш дла а дакха, юрта
боахама продуктш шортта хилийтар сання дола
докхка декхар гартгарча шерашка кхочашде.

Цхьаебта, советски халкыа низаши торонаши
чот яе варгвоаш дукха да. Иаламате йокхий тор-
онаш а социалистически юрта боахама. Влалда
дукха ха а яладеха эхь хургда моастагашта, хлаб-
та советски халкыа цхьаебта а длардга царех.

Деза новкыостий! КПСС XXII-ча съезде тийица
СССР-е коммунизм хьаебта йола сийлахь-йоккха
Программа практическии кхоачашъе йола хьаебта
рлабисти йоагга хьа тла. Вай мехка коммунизм
хьаебта ушк лоархлемега а бехитокхамега а хана
КПСС ЦК хьаебта шуга, деза новкыостий колхоз-
хой, совхозий болхлой, специалисташ, йилмахой, про-
мышленности болхлой, коммунисташ, комсомоль-
цаш, хлабта ушк шерра а ушк гартгарча шерашка а
хлара республике, крае, области, хлара районе, кол-
хозе, совхозе юртабоахама продукцие массадола тай-
паз доакхилга сикха а низ болаш а дегабоаладелга
лалашдар дукха дукхагга низаш тладахитара шо
тла а хьех.

КПСС XXII-ча съезде, парте Программа хьаеб-
та оттадеш а КПСС ЦК мартовски Пленума
решенеша цхьаебта а белгалдаха а дола декха-
раш кхоачашде торонаш ий юрта боахама кхьаеб-
тамохй а.

Вай юрта боахамега кхьаебташ да талант йолча ор-
ганизаторийн специалистий, производствеш хьаебта
латташ — новаторий докхка эскар. Юрта боаха-
ма кхьаебтамохка долаш да хланзарча Илманней

техникаш карагиданна докхий хламаш. Хланз
юрта боахама дукхагга новкюстал де йиш йолаш я
пачахалкхье.

Хланз дувцар юрташкарча кхьаебтамохшта пач-
ахалкхье тахан лучо а кхоана кхы а дукхагга
лургдолчо а кхетамца пайда эцилга да. Хланз
дувцар гулакх влалхьехьякх хлар, юрта боахама
кулгалде хар, советски наха, эггара хьаебта юртабоа-
хама производствеш дакха лоацараша, шой хьинар
ца кхочеш кхьаебта да. Новкюста Н. С. Хрущева
доклада тла айнадар, во да, нагахьа сання техни-
ка ца тотар бахьан долаш хьаебташ дагарца тла
езаш хуле, цхьаебта, кхы а вога да, нагахьа
сання йолаш йола техника хам ца бари доал во да-
ри бахьан долаш сеца а мукх юаш а лоаттаеш, уж
дагарца теле. Техникаш пайда эцарга, Илманна ка-
рагиданариш хьаебта латта опыти производствана
юкхьехьярча хежжа хургда, юкхьяра а, юртабоа-
хама производствеш дегабоалагилга.

КПСС Центральни Комитета Пленуме принци-
пальни критика йир колхозийн совхозийн производ-
ствени балха юкьерча, Илманн учрежденеш, пар-
тийни, советски, юртабоахама, заготовительни орга-
ний балха юкьерча кхоачамбоацарашта. Кхьаебта
чоаггагга эггарт юрта боахама деш дола доал тоада-
ра, ластахл нифса пайда эцараш дола дош. Ласта-
та — дерригача халкыа рузкыа, хлабта цунга хьаеб-
талуш мелдар цунгара хьаебта вай декхарийла а
да.

Вай юрта боахам дегабоалабара, продукци ду-
кхагга якхара чоаггагга новкьерде яий ласта лела-
дара травопольни система. Травопольни система
юкхьебоалар бахьан долаш итташ миллионаш гек-
тар дола ласташ, мадара аьлча, даьсса дадаш,
клизига продукци луш хиннад. Цунга наха дала
ийш яе ласттангара хьаебтацар вай.

Травопольни системама дукхьаебта еза дла-
дулча ластай керда структура, хувкытам дукхагга
луш йола култураш шерра юкхьебоалар дукха,
продукцие цхьа единица якхарагга длабода кхьаебта-
ни махи клизигагга а болаш хлара гектара тлара ма-
могга дукхагга продукци якххар дукха лоаттабу
хьинарера кювсам.

КПСС ЦК Пленумо белгалдакхкад, юрта боа-
хам дегабоалабара юкьера кхоачамбоацараш, цу
дакхье травопольни система йоаржар а, лертга,
дика уйла яе юртабоахама производствана доал да-
ра система вайица ца хиларах хинна хилар. Хланз
парте оттаий колхозийн совхозийн производствени
ни балха ластам тла а из влалхьехьякхка а
ийш хулиттарийла тайпа кулгалдара формаш ме-
тодаш. КПСС ЦК мартовски Пленумо ластахл
тайпара юрта боахама деш дола доал хуваро вай-
на лургья, промышленностьа деш хинна доал хува-

ро халкыа боахам дегабоалабара еннача тайпара
йокхийн результаташ.

Юрта боахама деш дола доал хувилга юртабоа-
хама производствана деш дола кулгал бокгонца
тоаде ластахл да. Кхьаебташ язделга, заседанешта
сикхенна хувилга, керда хьаебта, ловаш доакхил-
га а долаш, бокгонца, кхетамца кулгалделга, хла-
ра денна гулакхка йоакхо елга — ишита да керда
Влашлагхыоакха юртабоахама органишкарча парте
хьаебта.

Малагга декхараш да хлабта парте хланз керте-
ра а лоархлеш юрта боахама дакхье хьаебтацараш?
Фуд цунна ушк шерра а ушк гартгарча шерашка а
юрта боахама кхьаебтамохка дулурда, аьнна
хетар?

Хьаебта а сання вайна эггара лоархлемегагга
декхар да ериггача юртабоахама производстваш лар-
дий лард хилара тарра, мамогга ялат дукхагга
дакххар.

КПСС Центральни Комитето тлахьех партийний
комсомольский организацияш, колхозийн совхозийн
кулгалхой, агрономаш, механизатораш, беррига
колхозийн совхозийн болхлой кийн, хьаебтай, го-
роха, берца, гречиха, кхыча ялатий а зернобобови
а културый хувкытам лакхбар дукха шерра болам
боаржабара. Хлара колхозн совхозн еррал хувкы-
там боакхьярболаш декхар оттаданза дартдоаш:
клян кхыйола ялатий култураши — хлара гектара
тлара 20—25 центнер, хьаебташ — 50 центнер ге-
ктара тлара, горохи доактарий бобаши — 20—30
центнер гектара тлара.

Иаламате бокхьаца лоархлемега декхараш да
хьаебтай боахам дегабоалабара колхозашен сов-
хозашен хьаебташ ластахл. 1962 шерре а ушк
гартгарча шерашка а колхозашен совхозашен дулх
шурен дукхагга доакхартдола тайпара влалхьех-
дакхка деза гулакх, шергагга шергагга уж продук-
таш бахача нахага дукхагга кхоачаргилаш. Хьае-
бай боахам сикха дегабоалабара хиланза дартдоа-
цар фуд? Чоаггагга дагахьа деза, кертердар, хоа-
дамбеш дар — доактар дола. Доактар ху-
ле — доакан а хургда, хлабта доакан хуле — хургда
дулх а, шура а, дабта а. Доактарийна

Ерригача парте, дерригача халкъя гулакх—юрта боахам чоагга деглабоалабар!

Колхозшошка, совхозий болхлошка, юрта боахама специалисташка, илмахошка, промышленноста болхлошка, коммунисташка, комсомольцашка, Советски Союза берригача кяхъегамхошка КПСС Центральни Комитета даь

(Истедоалар. Долалур 2-ча оагго тла).

— квовам лоттабе 300—500 центнер гектара тара хьажлаш а йоахмаш дола гдадмаш, гектара тара 200—300 центнер силоса лархла доакъарий бобаш, гектара тара 200—250 центнер шекара свекла яккхара. Кхоачашде, укх гарггарча шерашка 100 гектар оахама лархла 75 центнери, хлаьта 100 гектар кхьдолча юрта боахама лавтанна — 16 центнери дулх доаккхилла.

Новкостий хьайбаш леладараш! Шун декхар да советски халкъя мамогга оахама дукхагга бажана, хьакхий, устакана, оалхазарий дулх, шура, фуаш, иштта хьайлоа продукциялар. Моллагла даькье кяхъегам хьайбаш леладар вале а, цо бизза пайда эца беза илманна карагиданноч, дикагбарий опытах, хьегаш дола кьан, дладода рузкьен махулла кизигагга дохиташ, мамогга дукхагга продукция яккхара кхомбеш хьисапаца доал де боахама.

Къаьстат терко глехийта эза сиха кхувш долча хьайбашта. Цхьан-шин гектар оахама лархла хьал а кхьел пачахьалкхенга шун боахамаша цхьан хьакхал кизигагга йоацаш хьакхачь йохкаргйола гулакх влштлехьадккха.

Боамби, гета, кломал, коартолаш, баьца даараш, бешамаш, комсаш леладараш, свекловичний чайний плантаей кяхъегамхоша керда докхий толамаш дахарга хьажаш я Дакхе. Продукце дикал лакх а еш, длахо дукхагга яха эза технички култураш, баьца даараш, плодаш, комараш, иштта комсаш.

КПСС Центральни Комитето декхар оттаду: — хлара колхозе, совхозе гектара тара 25 центнерал кизигагга боамби чуьаргбоацаш, шекара свекла — 200—250 центнер гектара тара, гета хьоаса — 5—6 центнер гектара тара, гидуарий фу — 20 центнер гектара тара, коартолаш — 120—200 центнер гектара тара, баьца даараш 250—300 центнер гектара тара чуьца квовам лоттабе.

Советски наьха истода тла глехь-глехьагга дукхагга дика баьца даараш, комсаш, плодаш, комараш, модз хилийта де мел доаглар дергда вай!

Деза новкостий! Колхозашен совхозашен кхашкара блястан балхаш дладолду ха тлакхоачаш латт. Халкьо оалаш да: «Блястан дено — шу кхоаб». КПСС Центральни Комитето тлахьх юрташкхара механизатораш, беррига колхозхой, совхозий болхлоий, партийни, советски, профсоюзни, комсомольски организацеш, колхозий, совхозий, ремонт еча предприятий кулгалхой а специалисташ а блястий ялат дладе дика кийчо яра беррига няз тлабахийта, техника дика ремонт е, фу кийче, дукхагга йоа а е, хлаьта дикагга пайда а эца органически минеральни удобренеех, толамца чакхадккха ялат дладувлен, длаийнча хламашта гулакх деглеи, ханнахь а ца дойташ а ялат чуьа.

Хлара колхозе, совхозе 1962 шера белгалъяха планаш бокьонца кхоачаш а ергойлаш, иштта хьайбайи лавтанцарен боахайи продукташ дукхагга яхара юкье сийлен даька а лозаргдолаш дола гулакх влштлехьадккхара де мел доаглар дергда вай, деза новкостий. Продукци дукхагга

КХАЙКАРАЛ

яккхара йокхий торонаш я ерригача колхозашен совхозашен. Цу торонех сихагга пайда эца беза, гьанарча ханага а ца доахаш, хланзехьа, укх шера.

Ла мегарг долаш дац колхозашен совхозашен во ремонт яр, царга дика ца хьажар, механизаторий говзал кизигагга хилар баьхан долаш дукха машинаш болх ца беш латтар. Тракторех, комбайнх, иштта кхийдолча машинех бизза пайда эцаран царна ремонт яран нийса порядок оттае эза, техника лора ца ерашца, машинаши оборудовани болх ца беш сеца латгийтарашца цленхашта квовам лоттабе беза. Юрта боахама болхлошта, эггара хьалха механизаторашта хьалхашка латта декхар да йолаш йолча ерригача техниках нийса, лакха овсарле йолаш пайда эцар, хьалха латтача механизаторашка хьохкам эцар.

КПСС Центральни Комитето тлахьх партийни, профсоюзни, комсомольски организацеш, колхозий, совхозий кулгалхой, агрономаш, зоотехникаш, инженераш, механизатораш юрта боахама беррига кяхъегамхой майрра тларгертта дерригача боахамашта, бригадашта, фермашта юкье хьалха латтарий опыт яхара, общественни производствана илман лардаца кулгал дара.

Дикагга йола опыти илманна карагиданнари балха юкьедехьар, техника дикагга пайда эцар — из духхьал шийна ловча беша дладу гулакх дац, из боахама кулгалдеча хиланза даргдоаца хьал да. Совхозий хьалха латтача болхлошта, колхозшошта, дикагболча механизаторашта карагиданнари ерригача коллективага кхоачаргдолаш, хлаьта хьалха латта боахамаш кхьажача боарамга юкьереи глехьа латтен колхозаш, совхозаш кхоачаргйолаш влштлехьадккха деза гулакх. Дукхагга хилийта беза маякш, кхь а чоаггагга кьаьгга юрта боахама берригача кяхъегамхошта цар сердало тергойлаш! Дикагбарий опыта пропаганда е эза цахадлаш, масса а тайпара, ерригача кхетаргйолаш йолча средстваша.

Илман болхлоий! Кийч а даь майрагга влштлехьа дика лавтанцарен хьайбайи боахамаш деглабоала дара кергтера дешаш, чоагга новкостал лоттаде колхозаштен совхозаштен докхий хувьба маш дахара, хьайбайи продуктивност лакхьяра, хлара гектар лавтан тара дукхагга продукция яккхара.

Чоагга юрта боахам лакхар — из ерригача парте, дерригача советски халкъя гулакх да. Из лозархлара вахара декхар кхоачашдара доккха новкостал де декхарийла ба болхлоий, инженераш, техникаш — социалистически промышленноста беррига болхлоий. КПСС Центральни Комитето тлахьх болхлоий, инженераш, техникаш, конструктораш, промышленни предприятий кулгалхой, совнархозий болхлоий кердаца, дикагга эргяхьа тоаьнча, лакха овсарле йолча юртабоахама машинаш, оатхалашта конструировани елген арахецинен сикхара, юрта боахама машинаш, оборудованеш, минеральни удобренеш, глшлон материалаш хьаеш йола керда

мощноста сихагга болх бе йолалийтара, юрта боахама заказаш ший ханнахьа кхоачашдара.

Мехкарча лакхерча а юкьерча а дешара заведенеша хлара шера арахеи ятташ эзараш юрта боахама кьона специалисташ. Царех дукхагга бараш дика а уйла тла хийта а колхозашка, совхозашка болх беш ба, производство дика йовзаш бола организатораш хиннаб, халкьо де а доагаш сий деш ба, бакьда хланз а кизигагга боахамаш дац вай лакхера квалификация йола специалисташ боацаш. Цу ханна дукха юрта боахама специалисташ тайп-тайпарча учрежденешка болх беш ба, производствох длаьхьа ба, хлаьта цьхьадола даька специальностох доаца балхаш деш а да.

Парте Центральни Комитето кхайкарал ду шуга, учрежденешка болх беш болча нркъкосташка агрономашка, зоотехникашка, ветеринарни лорашка, инженерашка, техникашка-механизаторашка, экономисташка-организаторашка халкъя хьалхашкара шой сийлен декхар кхоачаш а деш юкьарчал доацаш производстве — колхозашен совхозашен, бригадашен фермаш тлен болх бе, шоашта ховр а опыт а юрта боахам айбара дладала тлахьхаш.

Цьхьайолча республикашка, краьшка, областашка, кьаьстта целинни районашка, колхозаштен совхозаштен дукха эш болхлоий, кьаьстта квалифицированни кадраш. Центральни Комитето тлахьх городашкара, болхлоий поселкашкара катий нахи механикий колхозашен совхозашен болх бе баха. Кхашкарен фермашкарен кяхъегам — дика а сий долаш а кяхъегам ба.

Миллионаш болча наха сийленца кхоачашду шойи декхар, лакхара сакхетам болаш, хьинаре даька лоза общественни кяхъегаме. Цьхьабакьда, колхозашкарен совхозашкарен хланз а длабалаьца ба лодыраш, шийна чудахьа гертараш, спекулянтш, халкья рузкья леладараш. Болаш ба хланз а колхозаггарен совхозаггарен дукхагга хлама даккха, кизигагга болх бе гертарах. Хоадамболлаш квовам лоттабе беза общества чоташ, цлена уйла йолча наьха кяхъегаме чоташ баха гертача тайп-тайпарча социалистически рузкья леладарашца, лодырашца.

Ховш да, мел боккха лозархлал бу парте шойи кяхъегамаш хьахулачуьца, продукция дукхагга арахецарча болхлоий материални безам тлабахийтара принцип леррагга кхоачашьяра. Хланз, юрта боахам кхь а чоаггагга кердагга тайпара айбара декхар кхоачашдеча хана, Центральни Комитето цлакьха а белгалдоаккх, шойи кяхъегамаш хьахулачуьца колхозхой, совхозий болхлоий, специалитий материални безам хилара принцип кхоачашьяьнза яргйоацаш хилар.

Кяхъегамаш луш дар лакхара никь дика бовзаш ба — из эггара хьалха общественни боахаме дукха продукция йоаккхилла, из дикагга хулийтилга.

единица продукция яккха хьег а длаухитта средстваш а кизигьелга, общественни рузкьян кхомбелга да. Духхьал цу наькьаца хила деза юртача кяхъегамхошта кяхъегамаш луш дар лакхделген материални вахара хьал дегладоаделген. Чоаггагга лелаянза яргьац кергтера принцип: дикагга кяхъегараш, дукхагга продукция яккхарах — луш дар а дукхагга.

Деза новкостий!

Юрта боахам длахо чоаггагга деглабоалабар — из ерригача парте, дерригача халкъя низашца, советски строя ерригача чоаггагга вай кхоачашде деза коммунизма лозархлара декхар да. Дага доагладла юрта боахама хлара кяхъегамхошча галаьмате дикача эрсий илмахоюн И. В. Мичуринна дешаш: «Галамо хьалургда яхаш дагга йиш яц вай, уж цунгара хьаьдоахилла — вай декхар».

Вайх, советски наьха сийлен кяхъегамаш, юрта боахама хлара кяхъегамхоюн лакхарча сакхетамаш, дисциплинах, организованностах тийша да юрта боахама производство лакхьяра дола вай толамаш. Зламигагга хи тоатолгех докхий хилий фордаш хиларах тарра, иштта хлара советски сато хьегача кхьих хьалбуз коммунистически беркаца кад. Де лархлал кхоачашдара балха тла дукхагга инициатива йолаш, тларгертта хлама хьадеш, маькара, творчески дерзани йолаш, коммунистически хьисапе кердалар, хьалха латтар кхетадеш хила деза.

Юрташкхара бахаш а кяхъегамаш а дукха коммунисташни комсомольцаши ба. Юрташкарча партийни комсомольски организацей мулгараш тлахьхара хана дика деглабаькхад, лакхденнад цар хьинар.

Коммунисташни комсомольцаши! Шун моттгй-вай мехка тлахьхочам балла юрта боахама продукция хара глехьа квовам лоттаберий хьалхара мулгарашка я. Лакхара идеяност а, сакхетам а, организованность а, гулакх лелалаш хилар, тларгертта хлама хьадеш а кяхъегаме дисциплина чоаггагга йолаш а хилар — цу гулакхашка белгалбоалаш хила беза коммунисташни комсомольцаши. Кхоачамбоацарашта духхьал латташ хила, майрра катде деррига кьаьнадар, ха яккха даьннар, хьалхашкаха дладарча вайна духхьале еш мел дар.

Коммунистически партен вай турпалерча халкьен дукха докхий а чоалхане а декхараш кхоачашде дийзад, дукха халонаш эшае йийзай. Хланз вай мохк цу тлара коммунизма сийрда наькьаш бларгагуш йолча лакхалента кхоачаш айбенаб. Цлакьхьа ца хиннача тайпара кхотаденна а бутув а да ленински парте хьалхленца дог тийша ший коммунистически глехьалента дода советски халкь.

КПСС Центральни Комитет чоаггагга тешаш а колхозшоша, совхозий болхлоша, специалисташа, илмахоша, промышленноста болхлоша, коммунисташен комсомольцашен, берригача советски наьха шойи низи хьинари кхо ца деш юрта боахама деррига доакьш чоаггагга деглабоаладара, халкья тлахьхочам балла продукция хара де мел доаглар дергхилараш.

Хьинаре кяхъегам, новкостий!

Коммунизма коталонга, долле!

Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитет

Юрта боахам деглабоалабар—дерригача халкъя гулакх

КЕРДАЧА ТОЛАМАШКА

КПСС Центральни Комитета Племуо ший болх йистебьаккха. Юрта боахам длахо деглабоалабара боккха лозархлал бола дешаш да цо кьостадаьраш. Колхозашта доал дара гулакх эргаданкхоро торо хулийтаргья юрта боахамаша продукташ хилар хилла тоаде. Колхоза производство чоаггагга доккха хьажаштал дергда кердагга йола техника балха юкье йоадаларо. Техника маьхаш кизингдара торо хулийтаргья колхозий экономична чоаггагга. Парте ЦК Племуо кьостадаь унаш а кхьыдола а дешаш нийсен ший ханнахьен оттадаь да, хлаьта колхозийи совхозийи производ-

ства лард чоаггагга тладерзадаь а да, долче колхозхойи совхозий болхлоий вахара хьал тоадара тладерзадаь а да. Из деррига а дина кхетадутха колхозшоша, хлаьта Племуо хьалхашка оттадаь декхараш кхоачашде могоаргдолаш а ба. Хланз тхоай торонашка хьажаш а блястан балхаш дикагга влштлехьадкхара наькьаш локхаш а да тхо. Блястан балхашта йола кийчо яь довал а латт: юртабоахама техника тоаьнча, дладу фу кийчадаь.

В. ПЕТРОВ,
Каргалинский районерча
«Октябрь 12 шу» яхача
колхоза агроном.

Эшшача моттиге хила кийча да тхо

Юртабоахама продукция дукхагга йоахилга берригача советски наьха кергтера декхарех а ларххлара парте хьалхашка оттадаьца хана, юрта боахам айбара шоашкара боркат лардолаш талант, инициатива, хьинар долаш бола специалистш юрташкхара балха хьажаш парте да хьайкарал дешаш разьа хилий хьаллол оаха.

Мари сасаи да тхо. Со «Сельстрой» треста машинно-прокатни база тракторист-бульдозерист, са сасаи — Грозненча № 3 йолча баркьаш тегача фабрика шеве.

КПСС ЦК мартовски Племуо советски халкьагга даь кхайкарал цу Племуо Н. С. Хрущева даь кьаьмани далазчул тлахьхара юрта боахаме балха даха лаврхлад дешаш.

Цу деша уйла а яь, нагахьа санна шойи ларга говзал юрташкхара дукхагга эшаш яле, парте кхайкарал хьал а лозаш, колхозашка, совхозашка, хьайбаш леладеча боахамашка балха бахара тлахьх аз тхоай района тайп-тайпарча учрежденешка, организацешка, промышленни предприятишка балхаш деш бола комсомольцаши кагир-

оаха, хлаьта цига тхоашкара дукхагга беркат даргхиларах дешаш тийша а да. Юкхьанца тхоашта атта хургдашца хов тхона. Цьхьабакьда, халонаша юкьадоахьардаш тхо.

Тхо тешаш да юрта боахама продукцияш шортта хилийара квовам лоттабеча наьха мулгараш дебархилараш.

В. СТАРОДУБОВ,
А. СТАРОДУБОВА.

Дего хьийха

Юрта боахама деш дола кулгал тоадара дош дуьнаш хиннаца КПСС ЦК мартовски Племуо Н. С. Хрущева ль докладш, цу Племуо балх соцами, дерригача халкьагга даь кхайкарал — уж дешаш айдеш дола документаш дийшача сона дагадехар юрта боахаме болх бе ваха. Юрта боахама хьалхашка латта дехараш дайзачул тлахьхара вай республикерча цхьан колхозе е совхозе трактористалла болх бе вахача сайгара. Даьхенна дукхагга беркат даргда, аьнна. Цудухьа аз заявлениеннай се юрта балха вахийтар дехаш.

Цу деша уйла а яь, нагахьа санна шойи ларга говзал юрташкхара дукхагга эшаш яле, парте кхайкарал хьал а лозаш, колхозашка, совхозашка, хьайбаш леладеча боахамашка балха бахара тлахьх аз тхоай района тайп-тайпарча учрежденешка, организацешка, промышленни предприятишка балхаш деш бола комсомольцаши кагир-

М. ТУРАШОВ,
комсомолец, «Октябрьнефть»,
НПУ телемеханизировани промысла токарь.

Лерттла чакхьяккхжа дахкара кампани

Хьатлакхьячай жа дахка ха. Жа луй вахаре эггара халагга, лозархлемегга йола ха я из. Нагахьа санна жа дахкара кампани лерттла даьхьойи колхозийи совхозийи йулашка 50 процента кхоачаш тлакхетаргда жа, е цьхьайолча хана йула юкье дахкаш дола 60 процент жерц хуле шозза гаргга совдартда уж.

Жерчаша даь йоахарий унахцена а долаш хьалхедар доккха гулакх да. Хлана аьлча цуьнча хьажна мара влштлехьадаргда дукхагга дулх, тха, промышленносте эша кхийлоа бедал яккха жа дебаде.

Колхозийи совхозийи хьайбай боахамашта боккха пайда болаш гулакх да вай республике жа хьаьбьилга. Нагахьа санна дацна хьувькьаца хламаш а дечра гулакха а дукхагга терко тлаьхьиташ болх влштлехьабьаккхара хланз болачул шозза дукхагга пайда баккха тарлуьрдгар жех.

Укх тлахьхара шерашка вай республике дикагга болча жа йуша дика толамаш даьхад, хлаьта уж толамаш дла а дайзад кхьыча доттагилеи республикаш а а. Иштта Шелковской района «Шелковской» жа леладеча племсовхоза воккхагга волча жа йуно Эсмухамбетов Науруде масехк шера хлара 100 жинна тлехьа 135—140 йаьхар кхьабь. Наурский района Ленинна церахча колхоза воккхагга волча жа йуно Ф. Плотникова — 130 йаьхар, «Терский» совхоза жа йуно Ф. Пасмурне — 120—128 йаьхар, Каргалинский района «Ок-

тябрь 12 шу» яхача колхоза А. Ибакова — 126—131 йаьхар, иштта кхь а.

Ит шерал совгга жа яьнний жа дакхийтача а жа лоргача а дина толамаш доахаш Каргалинский района Горьнен Менжинскен церахча колхозашка жа йуша Ф. Верховова, А. Кидериязова, иштта кхьабараша болх бу. Нагахьа санна вай республикерча кхьыболча жа леладераша царгара опыт хьаьлоа а еш болх боре дукха пайда баргбар юрта боахаме.

Жа дахка доладенна хана денз даьхача толамех гучаьдьянар во дац: Грозненский шурый совхозе хланзале 4313 йаьхар а беш 3522 жий бакхьаб. Вешта лархлал хлара бляь жинна тлехьа 112,5 йаьхар хул из. Магалибинна района «Кавказ» яхача колхозе бакхьаца 1065 жинно 1470 йаьхар баьб, е хлара бляь жинна тлехьа 138 йаьхар. Каргалинский района «Октябрь 12 шу» яхача колхозе хлара бляь жинно 121 йаьхари Коминтерн церахча колхозе — 100 жинно 126 йаьхари баьб. Цу гулакхо хьаьхьокх длахо а дика хьохкамаш хургхилар.

Цьхьабакьда, жа дахкара гулакх лерттла дладаргара хьажна мара влштлехьадаргда дладардаь дика чакхьадккха — Цудухьа жа леладараша цлаккха мел ца болиташ чакхьадккха беза из болх.

Хлара денна жа дахкара йола кампани боатгача боараме чакхьанкхара терко е декхарий

ла ба беррига зоотехническии ветеринарни болхлоий, совхозийи колхозийи директораш, отделений управлюющеш, фермаша зведующеш. Масала, цу гулакхо кхоачамболлаш глжен, мошеи, концентрированни доакъар ладладе, ерригача желашта йоаггача тайпара ремонт е эва, кхоачамболлаш лалашье эва респанаш, циташ, иштта кхьылоа инвентарь.

Жа дахкача хьалхара дешнаха йоахаре кьостадаь шошайи клетанкша доакхача жена хан-ханнахьа хий меладаь, дуаца хламашна чам дикагга хилийтен кислотность лохьийлгитен силоса тлехьа аьта, кьаьда тух декхара болх влштлехьабаккха беза.

Жа дахкара кампани лерттла чакхьанкхара жа йулашка новкьостала бахитхача наха културно-бытовой хьалаш а общественни кхачан гулакх а влштлехьадккха деза доаггача тайпара.

Жа луй бригадаша, сакманщинаша, иштта кхьыболча специалисташа шойтайи социалистически яхь леладергйолаш болх леладеч беза. Цу гулакхо ларххлала кяхъегаме листокш, пенгашаьтеш арахеца деза. Лерттла леладеч эза йодаьца йоахарий а царна деча гулакхий а учет.

А. ЖУРБИН,
Нохч-Палггай АССР юрта боахам министра заместитель.

СЕРДАЛО

3-гга оагг. 15 март, 1962 шу.

Докхий толамаш доахаш хьайлоа «Сунжамнефть» нефтьпромысловый управлене мастера А. Панфилова кулака ду бригада 1962-ча шера. Планах 300 метр кьоргга бурьва тоха деьаца 431 метр тейад цо февраль бетта. Ханал хьалха кхоачашьергья, доакх мекхьаьттахонша, март бетта план а.

Къаьстта дика болк беш ба бурьва дегтараш Горлов Григорий, Малишский Николай, кхьабараш а. Шойи заданен маса а а тлахьхочашье цар.

Сурта тла: мастер А. Панфилова кулака ду бригада.

И. Плевина сурт.

Йоккхий перспективаш

ВАРШАВА. КПСС ЦК Пленум болх йистебалара хьакъе бача хоама тла польски газеташа белгалдовкх: КПСС ЦК Пленуму массава рава а волан нов. Н. С. Хрущева яча «Коммунизм хьалхара ханзара этиа юрта боахама деш дола кулгал тоадара партена хьалхаша латта декхараши» яча докладх болх Соцаи а КПСС Централни Комитето колхозша, совхозий, болхушка, юрта боахама специалташа, йлмахошка, промышленноста болхушка, коммунисташа, комсомольцаша, Советски Союз берригача хьакъегамошка дах Кхайкарал а тийнар.

«Трибуна людей», «Жизнь Варшавы», «Голос правды», «Дзеньник лодовый», «Жолнеж вольности» ячага газеташа язд: новкоста Хрущева цыбкха а белгалдовкх, ухх гургарча хана сання, гайага йолча хана а юрта боахам деглабалабара дахь КПСС Программа тла отада декхаш геттара дика кхоачашларгдолаш хилар.

КПСС ЦК Хьалхарча секретар

Бонно низ бу

ЖЕНЕВА, 12 март. (ТАСС спец. корр.). Герз дладакхара йолча 18 пачхьалхкен Комитета балха юкье дахь ладар духа Женева вена США пачхьалхкен секретар Дин Ракс селхан делкта хана Лозанне ваха хиннав цига ладархх ФРГ кхыча мехнашарча гулакхий министрх Шредерах кхета, айна.

Вашагхкхитачул тлехьага малхбузенгермански кхыча мехнашарча гулакхий министрх Шредерах кхета, айна. ФРГ-и бизза барт влштлехьабьнаб герз дладакхара йолча 18 пачхьалхкен Комитета болх, из дла а болалабелхьа юкьабанкха безам болаш Малхбузен Германи хилар.

Цунца дувзаденна моттигерча журналистски Гюзараша дувц, Раскаца влштлехьадоанкхила, яхаш, Шредера цыбкха а дайовизитар Малхбузен Берлина хьакъебхарча деша йола Бонна позици.

Малхбузенгермански кхыча мехнашарча гулакхий министрх дладехаш дола уж хламаш укхазарча журналистски Гюзараша лархх герз дладакхара йолча 18 пачхьалхкен Комитета болх, из дла а болалабелхьа юкьабанкха безам болаш Малхбузен Германи хилар.

ра аьлар, юрта боахама хьалхаша латта декхараши кхоачаш дера мел эша хьалаш да советски халкьага — низ бола промышленность, хьалха латта йлма, башка-дика кадраш, яхаш язд «Трибуна людей».

МАГДЕБУРГ. Укхазар ший болх длахо беш я ГДР ахархой конгресс. Заседанешта юкье хулача перерываша ТАСС-а корреспондента кьамал дахь духа делегаташа. «Роте Фа» ячага юрта боахама производственный кооператива (Магдебург аха округ) член йолча Эрна Шорнбурга аьлар, новкоста

Н. С. Хрущева доклад а еш хинна КПСС ЦК Пленум ГДР ахархойшта йоккха школа л. Советски Союзгагара юмалу тхо, социализм хьалхьар духа оахош лоттабача кьосама пунтара низаш йиду оаха, аьлар цо.

КПСС ЦК Пленумо, йоах «Юнге Гарде» ячага (Нейбранденбург аха округ) кооператива председатели Герман Денела, шерра перспективаш хьалхьар юрта боахам Советски Союз меттел, вокх социалистически пачхьалхкенаша а, ду дахь ГДР-е а, деглабалабара.

Японо-кьулбехьенкорейски реакци барт духала

ТОКИО, 12 март. (ТАСС). Тахан Токио дайлоаеннай японски кьулбехьенкорейски кхыча мехнашарча гулакхий министрх Шредерах кхета, айна. ФРГ-и бизза барт влштлехьабьнаб герз дладакхара йолча 18 пачхьалхкен Комитета болх, из дла а болалабелхьа юкьабанкха безам болаш Малхбузен Германи хилар.

Японо - кьулбехьенкорейски реакци барт духала. Японски кьулбехьенкорейски кхыча мехнашарча гулакхий министрх Шредерах кхета, айна. ФРГ-и бизза барт влштлехьабьнаб герз дладакхара йолча 18 пачхьалхкен Комитета болх, из дла а болалабелхьа юкьабанкха безам болаш Малхбузен Германи хилар.

Тахан Японо кхыча мехнашарча гулакхий министрх Шредерах кхета, айна. ФРГ-и бизза барт влштлехьабьнаб герз дладакхара йолча 18 пачхьалхкен Комитета болх, из дла а болалабелхьа юкьабанкха безам болаш Малхбузен Германи хилар.

Измаморг хьадийхад тахан японски кьулбехьенкорейски кхыча мехнашарча гулакхий министрх Шредерах кхета, айна. ФРГ-и бизза барт влштлехьабьнаб герз дладакхара йолча 18 пачхьалхкен Комитета болх, из дла а болалабелхьа юкьабанкха безам болаш Малхбузен Германи хилар.

ВАЙЛАЛЦА IV ВОЛАШ... ТАСС фотохроника.

ФАШИЗМО ШИИ ХЬАШТАР ДУ АЛЖИРЕ

ПАРИЖ, 13 март. (ТАСС). «Ультрас» Алжире леладечу ламех «Юманите» ячага газеташа тла беш дувцаш язд: «Алжир ячага города улица пхорага текхач мушах йолла вийна сат ул. Из верзана ва, из нйрча ваьккха ва, меражи лергаш

«Ультрас» Алжире леладечу ламех «Юманите» ячага газеташа тла беш дувцаш язд: «Алжир ячага города улица пхорага текхач мушах йолла вийна сат ул. Из верзана ва, из нйрча ваьккха ва, меражи лергаш

«Ультрас» Алжире леладечу ламех «Юманите» ячага газеташа тла беш дувцаш язд: «Алжир ячага города улица пхорага текхач мушах йолла вийна сат ул. Из верзана ва, из нйрча ваьккха ва, меражи лергаш

КХЕРАМ ТИАЛАТТ А. ГИЗЕНГИЯНА

КАИР, 13 март. (ТАСС). Мас-сазачара Африка Азен халкьий барт-цхьаогон секретариате непа теа араьикхай «Гизенгий» вахара кхерам тлауваши болча нах боабери кулгалх соцадар духа цыбкха а ше оарцагхьаьна хилар длахойташ» йола

заявлени. Заявлени тла белгалду, «Леопольд» баьча хоамах, хелатарахьа, мышьяк яча дохьах дудад Гизенга юрта хьала тла хилар. Хьажача лорашта гучадьнаб из вахе тамаш йолаш, селла члоага деглах дохьах леладехаша

ст хилар. Сихха лорий новкостал эш цунна. Цьабакьада, Гизенгий лор из волча вахиташ Мобуту. Гизенга сина ше тла кхоачаде гертта доккха зулам дерригача дуненах лочьаде Мобуту глортаргхиларах кхера веза».

Ханал хьалха

Грозненски электромеханически завода коллективно хьинар айдьа хьакъе семилетка дилгача шера план ханал хьалха кхоачашьгара. Кьаьста дика болх беш я нн. Милохинеи Махнушен кулгалду бригадаш. Хьинаре хьакъег дингала болча болхушка Дубаева, Кучерова, Чубкос, кхьабараша а. Хара диннахьа производственный заданеш 120—130 процент кхоачашьгара. Арахьа продукция дика а йолаш, кизег а ца йолиташ вил саго беш болх кхасо беш денна парфинировщица Л. Кучеровас кулгалдеча бригада. Ше денна дош толмаца кхоачашьгара хьаьага из.

Коллективаша коммунистически кьаьгегама цлеша хьай. Хьаье башнараша даькача толмайи итог ю хлара бетта заводской комитетон профсоюзни организациян, хланта хьалхара моттиг яькхарашта дла-юха телл Цл байракх лу, дикагбарашта Сийлен грамоташ, ахчани шитта кхьидолеи совгаташ телл, Сийлен доска тла боах. Сменах йола заданеш кхоачашьгара цехаш, бригадаш заводе араьацча радиогазета тла ювц.

Рационализаторий изобретателий болх дингала влштлехьабанкхара заводе администрацено новаторашта цыбкха де дешах дола хламаш белгал а доахаш темаш телл. Рационализаторашта шийден йола предложениш коллективно отаьаьча ханна кьоастаю. Рационализаторски балха юкье шера даька лоац заводе болхушен инженерно-технически болхушен. Верригаш а 101 рационализатор ва, царех 33 инженерно-технически болху. Рационализаторски енаьча 172 предложениш 30 эзар сом пайда луш йола 140 рационализаторски предложениш балха юкье йолаьий. Завода дингала болх

Пуляев). Завода партийни бюрок партийни собранешкеи отчет иир кертерча ийг цеха нальнишка, кертерча инженер, директора заместителя, хланта балха юкьега кхоачамбоаьраш дладакхара лархххх дола балхаш дир цар.

Цьабакьада, халага дола балхаш длахо кхы а де дешах дир цар — тлантайишеш хлара болхушкоа дайовизитар. Цу глуклаха члоага новкостал дир активно — 40 агитатор, партийни контрола комиссе чувовгача 28 саго.

КПСС истори, политэкономии, конкретни экономии юмаеш 316 сар чу а воагаш кружоакш а заводе влштлехьабанкхаша. Пропандистий балхаш ду дикага болча инженераша, техникаша, мастераша, масала, Андроньяна, Гербузова, Позднякова, Путилова, Куценос, кхьабараша а.

Члоага новкостал ду пропагандисташа общественни хьисапеш заводе хьайнлеча политический дешара кабинет. Цига заведующий ва А. Головатенко, методический совета член — И. Бердичевский.

КПСС XXII-ча сьезда решениш иир (председатель нов. И.

К. ЛЕБЕДЕВ. Грозненча электромеханически завода партбюро секретарь.

Грозненча электромеханически завода партбюро секретарь.

Грозненча электромеханически завода партбюро секретарь.

Грозненча электромеханически завода партбюро секретарь.

Грозненча электромеханически завода партбюро секретарь.

Грозненча электромеханически завода партбюро секретарь.

Грозненча электромеханически завода партбюро секретарь.

Грозненча электромеханически завода партбюро секретарь.

Грозненча электромеханически завода партбюро секретарь.

Грозненча электромеханически завода партбюро секретарь.

Грозненча электромеханически завода партбюро секретарь.

Грозненча электромеханически завода партбюро секретарь.

Грозненча электромеханически завода партбюро секретарь.

Грозненча электромеханически завода партбюро секретарь.

Грозненча электромеханически завода партбюро секретарь.

Грозненча электромеханически завода партбюро секретарь.

Грозненча электромеханически завода партбюро секретарь.

Грозненча электромеханически завода партбюро секретарь.

Грозненча электромеханически завода партбюро секретарь.

Тбилиси. Военно-Грузински никь хьаболалучча хьа-хьиннай керда май-да, гобаккхх аьлаш чучеца цл-ной зданеш, В. И. Ленина цлрхача политехнически ин-ститута корпусаш а йолаш.

ТАСС фото-хроника.

Маца тоаергья техника

Блаьсти яргйолга а гота ара яргйолга а ховш ханнахьа кхашкарча балхашта кийчо ца йича массава воча хьала тла ний-слуш хиннаб боахама кулгал-тлехьа кьосама лоттабача орга-низаций кьаман совета вика-лаш. Совета юкьегагача 40 йоккхача профсоюзни объедине-ни мехка общественни органи-заций цлрхач цар правительс-вагара хьадийхад Корея халкьа хьалхара боаьча кьулбехьен-корейски доал дешах цыбкха кхета тайпа а гулакх ца леладелга.

Укх шера селла воча хьала тла? Цун кертерга баьхан да тлехьарча ханналца колхоза керте лаятгача наха цыбкхана хламаш уйла а ца еш, хур хургда, хин-нар гургда, аьнна блаьстан бал-хашта кийчо яра гулакх тесса дита хилар. Уж нах духа ха йоацаш хиннача отчетно-хор-жама собрание колхозшоа юха а ца хоржаш битаб. Керда нах ба хланз колхоза керте лат-тараш.

Этгача халача хьала бехке, аьн-на, хеталу. Вокхьалдар аьлча, духхьал цыбх правлени хинна лац цу гулакх бехке. Колхоз блаь-стан балхашта кийчо ца еш йи-сар бехке я Сунженски РТС-а.

Пхн блаь гектар совгта хьаж-аьлаш кхьийола культураш я цу колхозо укх блаьсти дае дерлараш. Цьабакьада, гура-хьа аьха зыбь а хланз лаятта аха длараяла кхоачам хиллал гратораш а яц цун.

Цьабакьада, хланз колхозе лаятта гулакхаша хьажача алхха даяьна колхоза правле-ни хинна йаь-хьог колхоза тла-у.

Сунженски РТС-а ремонтни мастерски я колхоза коа. То-карни слесарни станокш, кран-балка, движок, цыбца-йола кхы эша хламаш я цу чу латташ. Нагахьа сання Сунжен-ски РТС-о гурьяхь а эшащ йода запасни оатхалаш а хьакш квалифицированни цыбх — ши болхо хьалвахитта хиннава-ларе хланзале ремонт я кийча хурьяр колхоза техника. Цьаб-акьада, из дларар РТС кулгал-тракторш. Цьабакьада, ян-варь бетта а кхы хьалхала а йолга кхо трактор хланз а ре-монт а ца еш латташ я. Гурьях-денз колхоза кхьа трактора ре-монт яь РТС-о, царех а шьт хланзале еха а еха болх ца беш латт.

Хлана йисай Ленина колхоз

Хлана йисай Ленина колхоз

Хлана йисай Ленина колхоз

Безаме влштлехьаьметар

№ 22 йолча Старопольски хормажий округе йолла СССР Лакхьарча Совета Кьамий Совете депутаталла харжа отаьаьча кандидатаца писатела-ца Леонид Сергеевич Соболева влштлехьаьметара хеташь со-брани хилар 13-ча марта сарра-хьа Грозне, Ленина цлрхача култура Дворце, Геттара ду-кха нах влштлехьаьметара из со-брани хьайнлар КПСС Нохч-Галгалаь обкома секретара нов-Чакхива.

Собрани чакхйолалаш кьа-мал дир Леонид Сергеевич Соболева. Советски писателаша хьалхаша латта докхий декхара а, СССР Лакхьарча-ца Совета парламентски груп-паца доаьол дехьа ваьча хана шийна баргадинайнарш а, де-путат хиларх тарра, ше бу болх а бийцар Леонид Серге-евича.

Шийх теша а тийша, СССР Лакхьарча Совета де-путата кандидатаца ше отта-варх харжархоща даьгара баркал а оалаш, из тешам боа ца бе, берриг низ, хьинар тла а дахитта болх бе дош делар Соболева.

Шой кандидата тайп-тай-тара наказаш а луш собрание шитта кьамалаш дир Гроз-ненски мехкдаьтта чакхдоак-сача заводе инженера Самар-

Собрани чакхйолалаш кьа-мал дир Леонид Сергеевич Соболева. Советски писателаша хьалхаша латта докхий декхара а, СССР Лакхьарча-ца Совета парламентски груп-паца доаьол дехьа ваьча хана шийна баргадинайнарш а, де-путат хиларх тарра, ше бу болх а бийцар Леонид Серге-евича.

Шийх теша а тийша, СССР Лакхьарча Совета де-путата кандидатаца ше отта-варх харжархоща даьгара баркал а оалаш, из тешам боа ца бе, берриг низ, хьинар тла а дахитта болх бе дош делар Соболева.

Шой кандидата тайп-тай-тара наказаш а луш собрание шитта кьамалаш дир Гроз-ненски мехкдаьтта чакхдоак-сача заводе инженера Самар-

Шой кандидата тайп-тай-тара наказаш а луш собрание шитта кьамалаш дир Гроз-ненски мехкдаьтта чакхдоак-сача заводе инженера Самар-

Шой кандидата тайп-тай-тара наказаш а луш собрание шитта кьамалаш дир Гроз-ненски мехкдаьтта чакхдоак-сача заводе инженера Самар-

Медпункта болх тоабе беза

Сийлахьа гулакхаш да лоро дераш. Цо наьха унахцено лора, цамогаш хинначоа де доагаш дола дарба ду. Цудухьа лархх вай мехка лора профессекх сийлахьа професси.

Из бонкхача ларххамера гулакх лерттла даьхьаш ва ала йиш яц Пхьилеконгий-Юртара медпункта заведующен хилар Иванов. Медпункте верриг а хьо болхо ва. Лерттла И. Иванов доал деш хилча, царга дика влштлехьаьметархуьргбар медпункта болх.

Из бонкхача ларххамера гулакх лерттла даьхьаш ва ала йиш яц Пхьилеконгий-Юртара медпункта заведующен хилар Иванов. Медпункте верриг а хьо болхо ва. Лерттла И. Иванов доал деш хилча, царга дика влштлехьаьметархуьргбар медпункта болх.

Бе ца хеташ а тесса а лелаб ший болх н. Иванов. Цамогаш волча сага маха тоа безаш (Иванов фельдшер а ва из цун де-кхар а да), е кхьидола гулакх де деша хилча, хьакоравоаглар-ва из. Из медпункте хилча, ший квартире а хилча, е ший бал-ха декхараши кхоачашьгара а хилча. Духа ха йоацаш, цамогаш йолча А. Ф. маха тоха безаш гулакх а нийсденна, лехар Ива-нов. Лехача цыбкханахьа кораванзар. Шоле вул из аьнна, цига вахар со. Укхаз, хила-м хул из, хланз-м хал аьнна, жол делар.

Цьабакьада, со хинна духа ха аьлалехьа школе венавар из. Шийга ворхллагла классерча дешархочо Мурзабекова Паьтла-мата, хьога хьажач цамогаш йола А. Ф. улл аьнна дол-лашеьх, баян а лекхаш ваьгавар Иванов. Баяна аьгар ший де-гла беш бола тоам безагла хийтгаб цунна цамогача сага гулакх дарал. Каст-каста нийслуш ту тайпара моттигаш медпункте. Мед-пункта лерттла доал ца дарал совгта, ший балха декхараши кхо-чаш а дац нов. Иванов. Наьсарен райони больницел кертерга лор нов. Горчханов хьаьга веза медпунктерча гулакхаша.

Цьабакьада, со хинна духа ха аьлалехьа школе венавар из. Шийга ворхллагла классерча дешархочо Мурзабекова Паьтла-мата, хьога хьажач цамогаш йола А. Ф. улл аьнна дол-лашеьх, баян а лекхаш ваьгавар Иванов. Баяна аьгар ший де-гла беш бола тоам безагла хийтгаб цунна цамогача сага гулакх дарал. Каст-каста нийслуш ту тайпара моттигаш медпункте. Мед-пункта лерттла доал ца дарал совгта, ший балха декхараши кхо-чаш а дац нов. Иванов. Наьсарен райони больницел кертерга лор нов. Горчханов хьаьга веза медпунктерча гулакхаша.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.

Иштта бе-баша ца хеташ леладеш мегаргдц кьаьгегамохой унахцено лораяра гулакх.